

CREPE, kräpp, m. (fr.) Se *Krusflor*.
CRESCENDO, krässhännd, n. (ital.; i musik) Med tilltagande styrka.

CRETI OCH PLETI, se *Kreti och Pleti*.

CRETIN, CREVERA, se under K.

CRIMEN, kri'männ, n. (lat.) *C. læsæ majestatis*, majestätsbrott.

CRIMINAL-, m. fl., se under K.

CRISIS, se *Kris*.

CROCUS, krökuss, m. (lat.; betyder egentl. saffran) Röd jernoxid, som begagnas att polera metaller med.

CROISERA, kroasera, v. a. 1. (fr. *Croiser*) Para djur af olika raser. — Äfv. *Kroasera*. — *Croiserande*, n. 4. o. *Croisering*, f. 2.

CROQUERA, kräkera, v. a. 1. (fr. *Croquer*) Flyktigt afteckna hufvuddragen af ett föremål.

CROQUIS, kräki', m. 3. pl. *croquier*. (fr.) 1) Utkast till en målning, grundteckning. — 2) (fig.) Utkast till ett litterärt arbete. — Skrifves af några äfv. *Kroki* ell. *Kräki*.

CROTON, krotón. (bot.) Växtslägte, som inbegriper flera nyttiga arter, af hvilka märkas: *Lacmus-C.*, *Lacca-C.*, *Cascarillen* och *Talgträdet*.

CROTONOLJA, krotónolja, f. 1. Olja, pressad ur fröen af *Croton tiglium*.

CROTONSYRA, krotónsyra, f. 1. (kem.) Ett slags flygtig syra, som erhålles af *Crotonolja*.

CROPADE, krupád, m. 3. (fr.; ridk.) Högt språng eller sats af en ridhäst.

CROUPIER, krupié, m. 3. (fr.) Medhjelpare åt en, som håller spelbank; delägare i en spelbank.

CRUCIFIX, CRUDITET, se under K.

CRUSAD, -ád, m. 3. Portugisiskt silfvermynt (= 480 rees). Fordom fanns äfven ett af guld (= 400 rees), hvarefter ännu räknas vid vaxelbetalningar.

CRYPTO-CALVINIST, kry'pptå-kallviní'sst, m. 3. Hemlig anhängare af Calviniska trosbekännelsen.

CUBEBER, kubä'br, m. sing. Ett slags pepparlik krydda, som fås af växten *Piper Cubeba* och användes i läkekonsten. Skrifves äfv. *Kubeber* och *Kobeber*.

CUBEBIN, kubebí'n, n. 3. sing. (kem.) Ett eget flygtigt, hartslikt ämne, i *Piper Cubeba*.

CUGUAR, se *Kuگار*.

CUJAVA, se *Gujava*.

CUJUS, kújuss, m. (fam., skämtv.) Tingest. Uttalas af somliga orätt som *Kurjus* (kúrrjuss).

CULBUTERA, se *Kulbytera*.

CULMINATION, CULTUR, m. fl., se under K.

CULTIVATOR, kultivatörr, m. 3. (åkerbr.; uttalas i plur. --- örr) Ett slags redskap att luckra jorden, som nedtränger djupare i densamma, än något slags harf.

CULTUS, külltuss, m. (lat.) 1) Gudstjenst. — 2) Till gudstjenst hörande bruk. — Skrifves äfv. *Kult*.

CULVERT, küllvärrt, m. 2. Afloppshalf för vatten, vid kanaler.

CUM LAUDE, kumm láude. (lat.) Med beröm. Näst det högsta betyget vid en examen.

CUMULERA, m. fl., se under K.

CUPIDO, kupí'do, nom. propr. m. (lat.) Kärleksguden. — *Syn.* Amor, Astrild.

CUPIDON, --- dön, m. 3. (fr. ord, af det lat. *Cupido*) 1) Kärleksgud. — 2) (fig.) Vackert barn. Skrifves äfv. *Kupidon*.

CURA, kúra, f. (lat.) Vård, omsorg. *Curam gerens*, tjänstförrättande, vice pastor.

CURAÇAO, kurásao, m. sing. Ett slags fin likör, som tillredes af pomerans, kakao, kanel, sprit och socker.

CURARIN, n. 3. sing. (kem.) Växtbas, som finnes i *Curara*, ett ämne, hvaraf Indianerne i Södra Amerika betjena sig till förgiftande af sina pilar.

CURATEL, --- tá'l, m. 3. o. 3. 1) Förmynnerskap. — 2) Sysslomanskap i en konkurs. — Äfv. *Kuratele*.

CURATOR, kuratörr, m. 3. (lat.; uttalas i plur. --- örr) 1) Syssloman i konkurs. — 2) Person, som har sig ledningen anförtrord af en nations angelägenheter vid en akademi. — Äfv. *Kurator*.

CURIALIER, --- äliörr, pl. 1) De vid domstolar brukliga formaliteter. — 2) Vid domstolar och kanslier införda bruk i afseende på skrifsätt, titlar, m. m. — 3) Det sedvanliga bruket vid uppställningen af bref och andra skrifter.

CURIALSTIL, --- älsti'l, m. 2. sing. Lag-ell. kanslistil.

CURIOSA, --- ösa, pl. (lat.) eller:

CURIOSITETER, ---- tétr, f. pl. 1) Sällsynta, märkvärdiga saker. — 2) (litter.) Samling af märkvärdiga notiser angående naturföremål och annat. — Äfv. *Kuriositeter*.

CURIR, m. fl., se *Kurir*, m. fl.

CURRY, kúrry, m. sing. Spansk peppar i pulverform.

CURS, CURSIV, m. fl., se under K.

CURSOR, kúrrsörr, m. 3. (uttalas i plur. --- örr) 1) Löpare. — 2) Budbärare vid ett universitet.

CURTIS, CURTISERA, m. fl., se under K.

CURVATUR, kurrvatúr, f. 3. Krokighet. Äfv. *Kurvatur*.

CUSCONIN, kusskoní'n, n. 3. sing. (kem.) Växtbas, som innehålles i *Cusco-kina*, ett slags bark, hvarmed kungskinan plägar förfalskas.

CUSPARIN, kussparí'n, n. 3. sing. (kem.) Eget ämne i Angusturabark.

CUSTOD, kustód, m. 3. Ord eller stafvelse, som sättes till höger nederst på en skriven eller tryckt sida, för att utvisa början af skriften eller trycket på nästa sida. — Äfv. *Kustod*.

CUSTOS, küstöss, m. pl. — *odes.* (lat.) *C. morum* eller blott *C.* kallas, vid undervisningsverk, såsom skolor och gymnasier, den gosse eller yngling, som, vanligtvis efter tur, har tillsyn öfver ordningen bland lärjungarna.

CYAN, syán, n. 3. sing. (kem.) Ämne, bestående af kol och qväfve, som utgör radikalen i blåsyra.

CYANIT, syani't, m. 3. (mineral.) Se *Disthen*.

CYANOGENE, syanáschä'n, n. 3. sing. Se *Cyan*.

CYANOMETER, syanamé'tr, m. 2. pl. — *metrar.* (fys.) Verktyg, hvarmed man bestämmer graden af den blå färgen på himmelen.

CYANUR, syanúr, f. 3. (kem.) Förening af Cyan med en bas.

CYANVÄTESYRA, syánvätesy'ra, f. 1. (kem.) Se *Blåsyra*.

CYKEL, sy'ckl, m. 3. pl. *cykler*. (af det gr. *Kyklos*) Egentl.: krets, omlopp. 1) (i allm.) Hvarje likformigt återvändande följd af händelser. — 2) (i tidräkningen) En viss omgång af år, efter hvilkas förlopp samma företeelser å nyo inträffa, antingen i naturen eller af menniskor bestämda, under samma omständigheter och i samma ordning. De Cykler, som tillhöra Julianska och Gregorianska tidräkningen, äro 2:ne: Solcykeln och Indiktionscykeln (se d. ord).